

Energistyrelsen

Att.: ens@ens.dk

med kopi til: lobje@ens.dk og acm@ens.dk

30. oktober 2020

Høring af bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg

Rådet for Grøn Omstilling takker for at have fået lejlighed til at kommentere overnævnte bekendtgørelsesudkast.

Helt overordnet er det vores vurdering, at projektbekendtgørelsen ikke indeholder løsningen på de udfordringer, som den grønne omstilling stiller for kommunerne i forbindelse med tilrettelæggelsen af energiforsyningen.

Bekendtgørelsen har fokus på omlægningen af fjernvarmen fra fossile brændsler til VE og biomasse i fjernvarmeværkerne, og indeholder derfor regler for hvorledes denne omlægning skal gennemføres. Der mangler imidlertid redskaber til håndtering af en lang række af de overordnede problemstillinger, som samtidigt skal løses for at gennemføre den grønne omstilling mest effektivt. Dette drejer blandt andet om følgende:

- Integrationen af energisystemer, og herunder sammenkoblingen af varmforsyningen med elsystemet
- Udnyttelsen af fjernvarmesystemet som fleksibilitetsreserve for elsystemet
- Udfasning af naturgas og udbygningen af fjernvarmenet
- Udbygningen og indpasningen af biogas i energiforsyningen
- Indpasningen af overskudsvarme, herunder fra PtX-anlæg i varmforsyningen
- Udfasningen af fast biomasse.

Fælles for disse udfordringer er, at kommunale varmforsyning udgør et element i det sammenhængende energisystem, og at der derfor er behov for et regelværk, der afspejler dette.

Der er på den ene side behov for, at de statslige myndigheder kan fastlægge en række forudsætninger for de kommunale planer, der understøtter de overordnede mål. Dette gælder eksempelvis i forhold til udbygningen af distributionsnettene for el, hvilket kræver en tidsmæssig koordinering af de kommunale planer for elektrificeringen af varmforsyningen for kommuner, der ligger langs sammenhængende netstrækninger.

Tilsvarende kræver udfasningen af naturgassen, at der udmeldes forudsætninger for den fremtidige biogasproduktion og mulighederne for erstatning af naturgas med biogas kontra nedlæggelsen af naturgasnet og udbygning med fjernvarme.

Endelig kan det også være relevant at fastlægge rammer for den kommunale planlægning for de store sammenhængende tværkommunale fjernvarmenet.

På den anden side vil der være behov for stærkere kommunale instrumenter til håndtering af koblingerne mellem forsyningsformerne, herunder specielt i forhold til en eventuel nedbygning af naturgasnettet og udvidelse af fjernvarmen. Som led i dette er der også behov for regler til sikring af forudsætningerne for udbygningen af fjernvarmen, herunder specielt i forhold til udbredelsen af individuelle varmepumper.

Dette er ikke mindst nødvendigt i lyset af den støtte, der nu ydes til individuelle varmepumper i form af både tilskud til installering af varmepumper og reduktion af elvarmeafgiften. Denne støtte giver stærke incitamenter til installering af varmepumper i områder, hvor fjernvarmeforsyningen kunne komme på tale på sigt, og bidrager dermed til at undergrave markedet for den fremtidige fjernvarmeudbygning. Selv uden anlægstilskud kan reduktionen af elvarmeafgiften i visse tilfælde give incitamenter til valg af individuelle elvarmeløsning frem for fjernvarme specielt for bygningsejere med elbiler, der også kan drage fordel af opladning af bilen til den lave elvarmetakst. Vi skal derfor foreslå, at det overvejes at udbygge eller evt. supplere projektbekendtgørelsen med nye regler, der indeholder stærkere virkemidler til håndtering af de udfordringer, som sammenhængene i energisystemer giver.

Rådet har derudover følgende bemærkninger til de enkelte dele af bekendtgørelsesforslaget:

Projekter for distributionsnet og transmissionsnet

Udfasningen af naturgassen vil formentligt forudsætte en udbygning af fjernvarme, og det er derfor positivt, at der åbnes op for projekter, der ændrer områdefrænsningen mellem fjernvarme- og naturgasforsyningen. I sammenhæng hermed er det også positivt, at pligten til at yde økonomisk kompensation til naturgasforsyningsselskabet ved ændring af forsyningen fra naturgas til fjernvarme er ophævet.

Brændsler

Det er ifølge bekendtgørelsen muligt at godkende projekter for kraftvarmeanlæg, hvis der benyttes naturgas. Rådet foreslår, at dette ikke skal være muligt, idet naturgas er et fossilt brændsel, der skal udfases.

Det er ifølge bekendtgørelsesudkastet også muligt at godkende kraftvarmeanlæg, der benytter biomasse. Rådet har den holdning, at det ikke er bæredygtigt at anvende fast biomasse som brændsel, og skal derfor foreslå, at der ikke skal være anlæg for anvendelse af dette i nye kraftvarme- og fjernvarmeanlæg. For så vidt angår biomasse i eksisterende kraftvarme- og fjernvarmeanlæg, er det Rådets opfattelse, at kommunerne skal pålægges at planlægge for en udfasning frem mod 2040.

Det er uklart hvilke muligheder, der foreligger for ændring af brændselsforsyningen i eksisterende fjernvarmeanlæg. Det fremgår af § 13 i bekendtgørelsesudkastet at kommunen ved projekter for nye varmeproduktionsanlæg eller *udvidelser* af eksisterende varmeproduktionsanlæg har frit brændselsvalg.

Men hvad gælder i forhold til eksisterende varmeproduktionsanlæg, hvor der ikke sker en udvidelse? Det foreslås, at dette præciseres i bekendtgørelsen.

Samfundsøkonomiske analyser

Rådet støtter, at der anvendes samfundsøkonomiske analyser som beslutningsgrundlag i varmeplanlægningen. Men råderummet for disse analyser bør afgrænses mere præcist. Et vigtigt element i den grønne omstilling er udfasningen af fossile brændsler, herunder også naturgas. Derfor bør udfasningen af disse brændsler lægges ind som en forudsætning i planlægning, således at anvendelsen af disse brændsler ikke indgår i de samfundsøkonomiske vurderinger.

Bekendtgørelsesudkastet går et par skridt i den rigtige retning, idet kommunerne får mulighed for at beslutte, at scenarier med fossile brændsler i visse tilfælde ikke er relevante til brug for den samfundsøkonomiske analyse. Vi foreslår, at det gøres til et generelt vilkår, at alternativer baseret på fossile brændsler ikke indgår i disse analyser, således at udfasningen af disse brændsler gøres til et hovedformål med planlægningen.

Det er i denne forbindelse også vigtigt at præcisere, at der bør udmeldes realistiske forudsætninger for den samfundsøkonomiske analyse, der ikke modarbejder de langsigtede hensyn i den grønne omstilling. Dette er bl.a. vigtigt i forhold til den udmeldte diskonteringsrente. Denne har i et stykke tid været 4%, hvilket vi mener er for højt, idet projekterne i den grønne omstilling generelt har meget lang levetid.

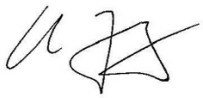
Tilsvarende bør de udmeldte samfundsøkonomiske priser for brændsler og emissioner afspejle beslutningen om CO₂-neutralitet i 2050. Det betyder bl.a. at prisen for CO₂-udledninger frem mod 2050 skal afspejle den marginale omkostning ved reduktion af nettoemissionerne til nul.

Det fremgår endvidere, at der kun kan godkendes projekter for varmeproduktionsanlæg med en varmekapacitet over 1 MW, hvis de samfundsøkonomiske analyser for projektforslaget viser, at et kraftvarmeanlæg ikke er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt. Det præciseres samtidigt, at den samfundsøkonomiske analyse skal inddrage konsekvenser for hele det sammenhængende net, som anlægget leverer varme til. Da mange kommuner er tilsluttet store tværkommunale net, kan dette betyde, at de enkelte varmeforsyningsselskaber, der udarbejder projektforslag, pålægges en meget stor byrde ved fremlæggelse af projekter for omlægningen af forsyningen i de enkelte værker. Vi frygter, at dette kan udgøre en barriere for lokale projekter, og skal derfor foreslå, at det tages ud af bekendtgørelsen.

Sammenkoblingen mellem det kommunale og tværkommunale i disse situationer understreger behovet for at udarbejde rammer for kommunernes planlægning, der giver de statslige myndigheder mulighed for at fastlægge rammer og vilkår for kommunernes planlægning, der afspejler de overordnede hensyn.

Skulle der være spørgsmål til vores høringssvar, står vi naturligvis til rådighed for en drøftelse.

Med venlig hilsen

Chr. Jarby
Seniorrådgiver
Rådet for Grøn Omstilling